

מבקר המדינה

**ממצאי ביקורת בנושא :
קבלת פנים במשרד הביטחון
לרגל יום העצמאות**

מס' קטלוגי 2010-001

ISSN 0793-1948

מבקר המדינה

ממצאי ביקורת בנושא :

**קבלת פנים במשרד הביטחון
לרגל יום העצמאות**

ירושלים, ניסן התש"ע, מרץ 2010

ממצאי ביקורת בנושא :

קבלת פנים במשרד הביטחון

לרגל יום העצמאות

מדי שנה בשנה, לאורך שנים רבות, נערכת במוצאי יום העצמאות במתחם משרד הביטחון (להלן - המשרד) שבמחנה רבין¹ קבלת פנים לרגל יום העצמאות של מדינת ישראל. מדובר באירוע ממלכתי מרכזי של מערכת הביטחון, כשלשון ההזמנה היא: "שר הביטחון... ורעייתו מתכבדים להזמין אתכם לקבלת פנים...".

אוכלוסיית המוזמנים מורכבת מכ-25 קבוצות קבועות, ובהן: סגל הפיקוד הכללי - קצינים בשירות סדיר ובמילואים (להלן - ספ"כ צה"ל), מפקדי גדודים בשירות סדיר ובמילואים (להלן - מג"דים), נספחים צבאיים, נציגי המשרד, נציגי משטרת ישראל, נציגי תעשיות ביטחוניות ועוד. לעתים מתווספות או נשמטות קבוצות. בקבוצות הקבועות נכללת קבוצה של "אורחי שר הביטחון" (פירוט המוזמנים לקבוצות השונות ראו בנספח).

על פי נתוני המשרד, בשנת 2009 נשלחו כ-6,000 הזמנות זוגיות², בחלוקה של כשליש למוזמנים מצה"ל ומהמשרד, כשליש למוזמנים מהקבוצות האחרות וכשליש לאורחי שר הביטחון. בקבוצת אורחי השר נכללו, בין היתר, אנשי עסקים, עיתונאים, סופרים וחברי מפלגה. עלות האירוע בשנת 2009 הסתכמה בכ-1.5 מיליון ש"ח.

בחודשים יוני ויולי 2009 בדק משרד מבקר המדינה את תהליך קביעת הרשימה של האורחים לקבלת הפנים שנערכה בשנה זו ואת מספר המוזמנים לאירועים אלה בחמש השנים האחרונות. הביקורת נערכה בלשכת שר הביטחון, ובדיקות השלמה נערכו באגף מבצעים לוגיסטיים ונכסים שבמשרד³ ובצה"ל. בירווי השלמה נערכו באוקטובר 2009.

על פי נתוני המשרד, לקבלת הפנים שנערכה בשנת 2004⁴ הוציא המשרד 3,793 הזמנות, וביניהן 1,821 לספ"כ צה"ל ולמג"דים ו-660 לאורחי שר הביטחון; לקבלת הפנים שנערכה בשנת 2007⁵ הוצאו 5,187 הזמנות, וביניהן 1,820 לספ"כ צה"ל ולמג"דים ו-1,536 לאורחי שר הביטחון, ולקבלת הפנים שנערכה בשנת 2009⁶ הוצאו 6,063 הזמנות - 1,443 לספ"כ צה"ל ולמג"דים ו-2,187 לאורחי שר הביטחון.

-
- 1 מחנה זה מכונה גם מחנה מטכ"ל או מחנה הקריה.
  - 2 המונח הזמנות מתייחס לכל אורך הדוח להזמנות זוגיות.
  - 3 אגף זה אחראי לריכוז רשימת המוזמנים, להדפסת ההזמנות ולהפצתן למוזמנים.
  - 4 במועד זה כיהן כשר הביטחון רא"ל (מיל') שאול מופז.
  - 5 במועד זה כיהן כשר הביטחון מר עמיר פרץ.
  - 6 במועד זה כיהן כשר הביטחון רא"ל (מיל') אהוד ברק.

משמעות הנתונים היא שבמשך השנים 2004-2009 חל גידול של כ-60% במספר הכולל של ההזמנות שנשלחו, שעה שמספרן של ההזמנות שנשלחו לאורחי שר הביטחון גדל בכ-23%. הגידול במספר ההזמנות לאורחי השר בולט במיוחד נוכח הירידה של כ-20% במספרן של ההזמנות שנשלחו לספ"כ צה"ל ולמג"דים בשנים 2007-2009.⁷

בדיקת התהליך לקביעת רשימת המוזמנים בכלל ולקבלת הפנים שנערכה בשנת 2009 בפרט העלתה אי-סדרים מהותיים, בעיקר בנוגע להכנת רשימת המוזמנים בקבוצת "אורחי שר הביטחון". להלן הפירוט:

- במשרד בכלל, לרבות בלשכת שר הביטחון, אין מסמך המגדיר את ייעודו של אירוע זה ובהמשך לכך את תוכנו. כמו כן, לא נקבע גורם אחראי על האירוע, מעבר לאחריות רמ"ט שר הביטחון בכל עניין הנוגע ללשכת השר ולא נקבעו כללים או אמות מידה, לא בנוגע לתמהיל המוזמנים, לא בנוגע למספר הכולל של המוזמנים ולא בנוגע למספר אורחי שר הביטחון. בהיעדר גורם מרכזי, האירוע מתנהל על פי קביעות משתנות של שרי הביטחון ועוזריהם, ללא בקרה ושליטה ראויה על רשימת המוזמנים בכללותה;
- רשימת אורחי שר הביטחון נקבעת על ידי השר ורעייתו, עוזריו ויועציו, ללא גורם מתאם ומרכזי;
- לשכת שר הביטחון אינה מעבירה לאגף מבצעים לוגיסטיים ונכסים שבמשרד האחראי, כאמור, להדפסת ההזמנות ולהפצתן, רשימה אחת הכוללת את כל המוזמנים, אלא עוזרי השר ורמ"ט השר מעבירים רשימות חלקיות, המתעדכנות מספר פעמים עד האירוע;
- לחלק מהמוזמנים נשלחו במקביל מספר הזמנות לכתובות שונות, וחלק אחר של המוזמנים הוזמנו כאורחי השר, וגם קיבלו הזמנה נוספת בגין השתייכותם לאחת מהקבוצות האחרות המוזמנות.

משרד מבקר המדינה מעיר, כי התהליך לקביעת רשימת המוזמנים התנהל באופן לקוי ביסודו, ללא יד מכוונת וללא שליטה מרכזית. מעבר לכך, בשלוש השנים האחרונות חל גידול משמעותי ביותר במספר ההזמנות שנשלחו לאורחי שר הביטחון לעומת מספר ההזמנות שנשלחו לקבוצות האחרות. התנהלות שכזו, הנעשית שלא בהתאם לכללי מינהל תקין היא ליקוי מהותי, במיוחד כשמדובר במספר רב של אורחים, שלא ברורה החשיבות והרלוונטיות שלהם לאירוע. הדבר חמור במיוחד כשמדובר באירוע ממלכתי מרכזי של מערכת הביטחון, הקבוע וידוע מראש ושיש לו נראות ציבורית בולטת.

על כן, יש חשיבות שהנושא יתוקן לאלתר גם במהותו וגם בנראותו הציבורית, ושייקבעו כללים לארגון ולקיום אירוע זה, אותם יאשר שר הביטחון. על כללים אלה להתייחס, בין היתר, לייעוד האירוע ולתוכנו, למהות קבוצות המוזמנים, לתמהיל המוזמנים, למספרם הכולל ולמספר אורחי שר הביטחון. כמו כן, על הכללים לקבוע מי הם בעלי התפקידים המופקדים על הכנת רשימת המוזמנים, ומי הגורם הנושא באחריות הכוללת לנושא ולריכוזו. כל זאת, כדי להבטיח, כי כבר באירוע המתוכנן להתקיים במאי 2010, במוצאי יום העצמאות ה-62 למדינת ישראל, יבואו על תיקונם הליקויים שעליהם מצביע משרד מבקר המדינה עתה.

7 ב-24.1.10 הודיעה לשכת הרמטכ"ל לעוזר ראש המטה של שר הביטחון, כי הירידה במספר המוזמנים לספ"כ צה"ל ולמג"דים מקורה בצמצום תקנים ולא בשינוי בהרכב האוכלוסייה המוזמנת.

מצאי ביקורת: קבלת פנים במשרד הביטחון לרגל יום העצמאות

בפברואר 2010 הודיע שר הביטחון למבקר המדינה, כי הערות הביקורת מקובלות, וכי בעקבותיהן, "בימים אלה אנו פועלים ליישום הלקחים על מנת ששליחת ההזמנות לקבלת הפנים במוצאי יום העצמאות התש"ע-2010, תבוצע בהתאם לכללים ברורים, תוך התייחסות לקבוצות המוזמנים, לתמהיל הנכון ולהיקפים השונים". עוד הוסיף שר הביטחון, כי "הוקמה ועדה מייעצת, העוסקת במכלול הסוגיות הנוגעות להיערכות לקבלת הפנים, כך שאירוע קבלת פנים המתקיים ברחבת משרד הביטחון במוצאי יום העצמאות, יוסיף להיות אירוע ממלכתי, חשוב, מרכזי מכובד".

מיכה לינדנשטראוס, שופט (בדימ')
מבקר המדינה
ונציב תלונות הציבור

ירושלים, ניסן התש"ע
מרץ 2010

מצאי ביקורת: קבלת פנים במשרד הביטחון לרגל יום העצמאות

נספח

פירוט מספר ההזמנות הזוגיות שנשלחו על פי הקבוצות השונות בשנים 2009-2004*

2009 (השר ברק)	2008 (השר ברק)	2007 (השר פרץ)	2005 (השר מופז)	2004 (השר מופז)	קבוצות
1,443	1,499	1,820	1,798	1,821	ספ"כ צה"ל ומג"דים
655	667	534	509	431	נציגי המשרד
19	19	20	20	21	מג"ב
22	22	21	20	25	מ"י
13	13	17	17	14	שב"ס
144	140	126	125	126	תעשיות ביטחוניות
100	100	100	100	100	מוסד
30	30	30	30	30	שב"כ
55	50	49	51	51	ארגון נכי צה"ל
26	15	17	20	16	מועצה ציבורית להנצחת החייל
97	122	162	141	154	אלמנות
50	45	60	61	62	משפחות שכולות
73	73	40	38	38	ארגון יד לבנים
30	36	22	24	12	משפחות נעדרים
24	24	11	10	10	ארגון אלמנות ויתומי צה"ל
28	19	12	22	22	ארגון נפגעי פעולות איבה
-	-	-	39	30	בעלי עיטור גבורה
151	60	60	136	70	כתבים צבאיים ועיתונאים
100	100	100	100	100	נספחים צבאיים
243	248	225	191	-	ראשי ערים ומועצות
211	212	225	-	-	סגל א' מדינה
30	28	-	-	-	מנהלי בתי חולים
-	-	-	800	-	פרויקט "עתידים"
35	35	-	-	-	ראשי מכינות צבאיות
60	68	-	50	-	וטרנים
83	62	-	-	-	קב"טים
154	160	-	-	-	אורחי סגן שר הביטחון
2,187	1,758	1,536	876	660	אורחי שר הביטחון
6,063	5,605	5,187	5,178	3,793	סה"כ

* קבלת הפנים שתוכננה לרגל יום העצמאות התשס"ו-2006 בוטלה. מקור הנתונים באגף מבצעים לוגיסטיים ונכסים שבמשרד.